

Nunnan

Nunnan

av C. Lanciai (1973)

En främling kom till Long Island i New York där han på ett kafé träffade en gammal jude. De blev goda vänner, och den gamle visade sig vara från Toscana eller närmare bestämt från Florens. "Vill du höra en berättelse därifrån?" frågade han efter att de hade samtalat en hel eftermiddag och börjat komma in på allt svårare och djupare religiösa frågor och problem.

"Gärna," svarade den yngre, som hoppades på någon sorts omväxling.

"I en dal i Toscanas gröna bergsbygd låg det en liten by med ett kloster. I klostret som var för nunnor verkade speciellt en mycket ung och avhållen syster som var vida känd för sin älskvärdhet, sin gränslösa dygd, sin hjälpsamhet och sina många goda gärningar. Hon var en som aldrig sparade sina krafter eller sig själv, och hon ansågs på god väg att bli ett helgon. Vad jag nu skall berätta hände under det mörka 1500-talets tid, då tiden av människor ansågs vara så mörk att de reste sig och söndrade och gjorde slut på det enda ljus som fanns som var den kristna kyrkan. Denna nunna, som hette Maria, var en som hade tagit doket och korset på sig med de mest kristliga, heliga, rena och oegennyttiga föresatser. Det fanns ingen kvinna i Italien som var renare och ljusare i själen eller mera kristet kärleksfull och kristen i själva hjärtat. Hon var älskad över hela trakten av alla som kände henne, och vart hon kom spred hon harmoni och älskvärdhet omkring sig.

En dag när hon var uppe i bergen och hjälpte en gammal änka att bära vatten från en avlägsen brunn, (ty de närmare hade torkat ut i brist på regn,) överraskades de plötsligt av ett skyfall av en sådan intensitet att de inte längre såg vägen framför sig. De blev genomsura genast och måste söka skydd. De fann ganska snart en enslig jägarkoja. För säkerhets skull knackade de på, och en jägare visade sig vara hemma. Han var stor och kraftig och mörk i synen. Han var icke van vid att få främmande men bjöd dem likväl att stiga in och visade sig vara gästfri. Han såg dock mera på systemen än på änkan. De tog plats i kojan och satte sig att vänta ut regnet.

Men regnet ville icke upphöra. Det hade varit torrt i fyrtio dagar, och nu öste regnet ner med hela den kraft som det hade samlat på under den långa tiden. De tvenne kvinnorna kunde icke bege sig ut i det omänskliga vädret utan måste förbli i jägarens torftiga hydda. Men jägaren var vänlig. Han tog icke illa upp för att de inte kunde ge sig av, och särskilt fann han behag i den unga rena milda systemens älskliga och blida gestalt.

Men mörkret föll på utan att vädret blev bättre. Jägaren erbjöd dem då sovplats. Han bäddade för dem på golvet och gav dem sin finaste och största björnfäll till täcke. De var mycket tacksamma och beslöt sig för att stanna över natten, ty skyfallet var osedvanligt våldsamt, och att bege sig ut i det skulle otvivelaktigt betyda döden till och med i dagsljus. Därför var de mycket tacksamma över att de fick stanna.

Kvinnorna somnade in och sov lugnt, och det samma tycktes jägaren göra. Men han låg vaken. Han låg vaken i en timme tills han var säker på att gästerna sov djupt. Sedan steg han försiktigt och utan ett ljud upp ur sin bädd. Uppstigen väntade han ännu litet och förvissade sig om att damerna sov. Så lade han sig på knä och kröp försiktigt fram till änkan, som låg närmast honom och snarkade. När han var alldeles invid henne drog han fram en dolk ur sin sida. Det var en typisk grov jägarkniv. Han lyfte den och begravnade den i henne. Utan ett ljud somnade hon in i den eviga sömnen, men hennes snarkningar upphörde. För säkerhets skull stack han dolken en andra gång i henne och rätt i hennes hjärta. Då vaknade den unga heliga systemen i tid för att se och förstå vad som försiggick, och hon blev vit av fasa. Vad som mest förskräckte henne var att jägaren gjorde vad han gjorde så lugnt och oberört som han var van vid att avliva djur i hopplösa fällor varje dag. Utanför blixtrade det medan

det åskade och regnade, och denna blixtbelysning gjorde situationen ännu mera fasansfull för den unga heliga systemen. Han märkte att hon vaknade och var i nästa ögonblick över henne. Han slet sönder hennes kläder och hade sin vilja fram med henne.

Han hade enkom mördat änkan för att slippa ha några ögonvittnen. Följande dag, som var full av strålande solsken, stapplade den arma kvinnan ut ur hyddan med sönderrivna kläder, härjad blick och förstört yttre och inre. Hon skrek, grät och veklagade över sig själv och var ej längre den hon alltid hade varit, och hon rusade vilt bort från hyddan ner längs vägen och ner för berget, medan jägaren sov.

Alla som såg henne på väg hem till klostret förfärades, och många visste inte vem det var. Hon kom till klostret gråtande bitterligen och klagande med skriande ve och bekände allt för abedissan. Abedissan, som inte heller hon riktigt kunde känna igen sin käraste och mest lovande favorit längre, chockerades som aldrig förr eller senare i sitt liv och fick den uppfattningen att en ond och oren ande hade bemäktigat sig den unga. Abedissan hade inget val utan måste följa regeln och fördriva henne från klostret. Sålunda jagades den arma syster Maria ut i en mörk och förbarmelselös värld, berövad allt och klädd i grå gamla smutsiga föraktansvärda kläder, som om alla skulle se vad hon var för en och sky henne.

Och ryktet om hennes öde gick ut över nejden. Alla som var godhjärtade ville inte tro det, medan andra började betrakta och tala om det före detta älskade helgonet som en djävulens häxa. Ingen brydde sig om jägaren, han glömdes genast och ignorerades totalt; det var bara den fallna kvinnan och hennes fallenhet som noterades, och det fallet ansågs hon ensam skyldig till själv, emedan det ju bara var hon som var fallen.

Hon vandrade till Arezzo varifrån hon blev utdriven, ty hennes rykte hade nått staden före henne, varefter hon vandrade till den större staden Florens, där hon blev skändligt behandlad av alla människor som hon kom i kontakt med. Hon levde där bland tiggare, sjuka, invalider, avskum och tjuvar i stadens värst beryktade kvarter, ty ingen människa ville ta hand om henne, utom unga män som sökte liderliga kvinnor, men dessa avvisade hon blankt. Hon försökte en dag gå till en präst, men när hon berättade sin historia för honom körde han bort henne med hårda ord och förbannelser, ty han blev rädd och ville inte bli drabbad av samma orena och onda ande som hon. "Gå till en exorcist!" sade han och låste ut henne.

Hon lämnade staden och stapplade norrut. Hos alla människor som hon träffade och kom i kontakt med blev hon enbart bemött med förakt, avsky och fientlighet, ty det syntes ju på långt håll på henne att hon skämdes för sig själv och bar en fallen kvinnas fallenhet med sig vart hon kom. Sådana, menade vanligt folk, måste väl kunna försörja sig själva.

Det finns tusen legender om hennes upplevelser under hennes vandringssväg norrut. I Verona togs hon om hand av en ensam franciskanermunk som fann henne liggande halvdöd på en lerig gata i utkanten av staden då det ösregnade. Denne fromme fattige tiggargroder hade med egna medel byggt ett sjukhus i vilket han samlade alla sjuka och eländiga som han mötte, och där vårdade han dem tills de tillfrisknade. Även syster Maria tillfrisknade. Han blev väldigt fäst vid henne emedan han sällan hade haft en så vänlig, varmhjärtad, from och fullkomligt god människa i sitt sjukhus. Innan hon ännu var helt frisk insisterade hon på att få hjälpa honom i hans övermänskliga arbete som pågick dag och natt, och hon fick sin vilja igenom. Han insåg mer och mer att hon måste vara ett helgon. Det gick så långt att han bad henne stanna och arbeta hos honom som sjuksköterska för alltid, men då svarade hon undvikande: "Ni känner inte till min bakgrund."

Då sade han: "Jag behöver inte känna till den, ty vad jag redan vet om er är alldeles tillräckligt."

"Och vad vet ni då om mig?"

"Att ni är en sann kristen människa och kanske ett helgon."

"Och om ni då fick veta att jag bara är en fallen kvinna?" Han visste då inte vad han skulle svara. "Det vore inre bra för er om ni blev smittad av min orenhet och onda ande. Det är bäst att jag går."

"Men jag uppskattar er verkligen," försökte han tafatt insistera. Då sade hon:

"Ni är för god för mig."

Följande morgon var hon försvunnen. Hon hade under natten smugit sig ut och begivit sig bort från staden. När munken varseblev detta satte han sig ner och grät, men han bad uppriktigt för hennes själ och för hennes återupprättelse, fastän han visste att någonting sådant var omöjligt.

I bergen nära Trento mötte hon en krigshär. Hon fruktade soldater och allt vad de representerade och gömde sig därför i en buske tills de hade passerat förbi, men en officer som behövde låta sitt vatten och som därför lämnade ledet fann henne.

"Aha! Just vad vi behövde!" sade han och tvingade henne därefter att tjäna soldaterna, tvätta åt dem och städa i deras läger. Men han hade inte behövt tvinga henne, ty hon tjänade dessa blodiga invalider och sjuka och döende pojkar med glädje, och hon blev snart avhållen av alla i lägret för sin omsorg.

Även officeren blev mer och mer fäst vid henne, men varje gång han gjorde närmanden flydde hon utan dröjsmål. Hon blev kallad "fågeln" för att ingen kunde fånga henne, och alla tyckte för mycket om henne för att någon skulle vilja begagna våld mot henne. Officeren var av mycket god familj, och han var mycket rik. En dag friade han till henne. Han berättade romantiskt om allt vad han skulle ge henne om hon blev hans, och han försökte locka henne med att för henne i vackra färger utmåla ett framtida liv med honom i lyx, prakt och överflöd, men hon svarade honom helt kort:

"Jag kan inte tänka mig en högre grad av tristess."

Efter det blev hon legendarisk i lägret.

Nu måste jag vidröra en detalj som inte är angenäm men som lika fullt är sann. Hon hade redan i Florens och i Verona och några andra större städer av sådana hemiska människor som hade behandlat henne som tiggare och avskum och som hade stött ut henne på gatan flera gånger kränkts, ty hennes hjärta, själ och utseende var det vackraste, skönaste och mest intagande i Italien. Onda män hade i onda städer fasthållit henne, förfört henne, skändat och tagit henne med våld, då de var sådana män som tog det för en självklarhet att sådana damer som hon var till enbart för sådant. Även officeren lyckades nu en dag få fast henne, och han våldförde sig på henne, då hon annars alltid bara sade nej till honom. Därefter flydde hon från armén och var försvunnen.

Med tiden kom hon upp i de Bayerska bergen. Där kom hon en dag förbi en ensam liten timmerkoja i vilken en ensam änka levde. Kojan var ganska lik den ödesdigra kojans i Toscana, och även denna bayerska änka var ganska lik den stackars änka som jägaren mördat utan att mordet någonsin hade uppdagats. Det kändes för den unga flyktingen som om hennes öde hade fullbordat sin cirkel. Änkan var för gammal och trött för att orka arbeta mera, och hon hade svultit sedan länge. Hon satt mest stilla och frös och grät. Hennes make hade varit skogshuggare. Han hade en dag försvunnit och aldrig mer kommit tillbaka. Allt detta berättade den gamla för den unga, och den unga beslöt sig för att stanna hos den gamla och hjälpa henne.

Tillsammans högg de mycket ved som de lyckades sälja till folk i trakten för ett gott pris. Den unga ville att de skulle gå in i byn och där få sin ved såld för ett ännu bättre pris till ännu fler människor, men den gamla ensamma skogshuggaränkan fruktade byns människor och vägrade styra sina steg dit. Hon fruktade byn och dess människor, ty hon visste att byn och dess människor fruktade och hatade henne för hennes ensamhets och avskildhets skull. Folket skydde henne emedan hon ansågs hata alla människor.

Byn och dess människor var faktiskt den gamlas enda fruktan och hennes största skräck i livet, ty även om hon inte sakligt visste det så kände hon att folket i byn talade ont om henne och berättade sagor för varandra om att hon var en häxa och en ond ande som låg över trakten och bygden liksom en ond förbannelse. Allt detta kände hon på sig även om hon inte hade något bevis för att det verkligen var så, och ibland brast hon ut i anfall av sin skräck och ångest och sade:

"De kommer! De kommer!"

"Vilka kommer?" frågade då den unga ängeln.

"De kommer från byn för att bränna mig som häxa! De kommer inte ännu, men en dag skall de komma!"

Så talade den gamla i sina sällan men dock ibland förekommande ångestanfall.

Så kom en dag i november. Det var en helt vanlig dag om man bortsåg från att den var extra mörk och mulen och tyst och att den gamla den dagen inte alls mådde bra. Hon verkade för den unga att vara helt från sina sinnen, ty vad den gamla än mumlade och babblade för sig själv så kunde den unga fromma flickan, som andligen fortfarande var den renaste jungfru, inte förstå något eller finna något sammanhängande i vad den gamla änkan sade.

På kvällen utbrast så plötsligt den gamla:

"Se, de kommer med facklor! De kommer för att bränna mig på bål som häxa och trollpacka! Vi måste fly!"

Men den unga lugnade henne och sade:

"Icke finns det någon i världen som kan vara så ond att han vill bruka våld mot två ensamma värnlösa harmlösa kvinnor. Ni ser i syne, min fru och härskarinna."

Men den gamla sade: "Nej, jag ser dem komma. De tror att jag är en häxa och trollpacka. I hela sitt liv har de hatat mig och fruktat mig utan skäl. De vill nu äntligen göra sig av med mig. Gå ut och se om de inte kommer. Gå själv ut och se huruvida jag ljuger eller ej."

För att lugna den gamla gick flickan då ut ur stugan och spanade i nattmörkret nedåt slutningen. Och långt där nere såg hon tydligt och klart ett tjugotal facklor röra sig upp för slutningen på vägen mot deras stuga. Hon trodde inte sina ögon. Hon betraktade de vaggande oroliga facklorna som långsamt närmade sig länge innan hon kunde tro på vad hon faktiskt såg. Hon gick in igen och sade:

"O nådiga fru, ni har sett helt rätt. Det kommer ett sällskap från byn upp för berget mot oss. Men helt visst har de ej något ont i sinnet."

Men den gamla sade: "Det är helt visst just vad de har! De vill mörda oss och bränna oss som häxor fastän vi inget ont har gjort. De tror att jag trollade bort min äkta man! De tror att det är jag som har frambesvärjt kriget över världen! De håller mig ansvarig för att de fått sina hus plundrade och sina skördar förstörda! Jag känner redan stanken av brunnet kött, och jag ser marken dränkt av oskyldigt blod! Vi måste fly! Räddom våra liv!"

Flickan blev skrämmd av den gamlas hysteri och gick ut ur stugan. Inne i stugan försökte den gamla förpinta änkan resa sig från sin stol och fly, men hon föll till marken och ropade på hjälp efter flickan, som då stod och såg och hörde hur byfolket kom allt närmare. Hon kunde tydligt höra några rop från den stora skaran:

"Nu ska vi göra slut på häxeriet! Nu ska vi bränna trollpackan! Äntligen ska vi häva förbannelsen över landet! Nu ska vi bränna häxorna inne i deras eget helvete till trolldomshus!"

Då förstod flickan att allt verkligen var allvar. Hon skyndade in, hjälpte upp den gamla som låg och flämtade och grät på jordgolvet, och tillsammans begav de sig ut. Det gick mycket långsamt, ty den gamla måste ledas och stödjas som ett barn, och hennes paniska hysteri gjorde henne bara ännu svagare och nästan paralyserad. Det hade kanske gått en aning fortare om flickan hade burit den gamla på sin rygg uppåt berget, men det hade inte den späda utarbetade svaga och alltid hungriga flickan

orkat med. Ofta föll den gamla kvinnan till marken medan hon skakade i hela kroppen och hennes ögon hotade att tränga ut ur sina hålor. Flickan fruktade när som helst för något epileptiskt krampanfall hos den gamla. De flydde som två kycklingar utan vingar för en skogsbrand.

Under tiden kom folkskocken fram till kvinnornas stuga. De rotade i den men fann icke vad de sökte.

"De har flytt!" sade några.

Andra ropade: "Följ efter dem! Sök igenom alla skogar och över alla berg!"

Andra rop hördes: "Bränn upp deras stuga! Sätt eld på deras sataniska hem!"

En annan ensam röst hördes: "Förstör den härd vid vilken deras trolldom, svartkonst och synd har spirat!"

Och snart brann hela stugan i ljusan låga.

Kvinnorna såg elden uppifrån berget.

"Å, vad ont har vi gjort? Aldrig i mitt liv har jag tänkt en syndig tanke. Har du?" frågade den gamla den unga, och den unga svarade:

"Nej." Och det var sanning.

"Varför vredgas då Gud på oss? Varför förföljer han oss? Ack, jag orkar inte gå längre!"

Och den gamla störtade till marken för femtionde gången, häftigt flämtande. "Men vi måste fly! Vi måste rädda oss vidare!" Och hon begynte krypa och kräla och draga sig framåt med naglarna i jorden. Hon flämtade febrilt och kippade efter andan. Allt var spänt till det yttersta i hennes gamla skinntorra skröpliga och utlevade kropp. Den unga kvinnan reste henne, men den gamla kunde inte längre gå ens med allt stöd från den unga.

Upp för fjället strömmade nu fackelbärande bybor i alla riktningar.

"Utrotta synden! Bränn trolldomen på bål! Död åt häxan! Sändom den förbannade slinkan som förhäxat all världen med sin synd åt helvete!" hördes hesa, fula onda spridda röster och rop från de uppretade besinningslösa byborna.

Den gamla änkan sjönk ihop fullständigt, och den unga flickan stannade vid hennes sida. Den gamla väste fram sina sista andetag. Det rosade förfärligt från henne, och hennes läten var inte längre mänskliga. Den unga satt och höll den döende trasan i sina armar. Hon hade lätt kunnat fly och gömma sig bland träden och låta den blodtörstiga skaran göra vad de ville med den gamlas stofthydda, men hon föredrog att sitta kvar med den döende. Facklorna kom allt närmare. I samma ögonblick som den gamla utandades sin sista suck och kastade sin sista vidöppna stirrande blick mot stjärnorna innan den fullkomligt brast, kom det två facklor ut mellan träden och belyste den lilla äng som flickan satt på med den gamla.

"Där är de!" skreks det genast, och ropet flög vidare från mun till mun. Alla de kringspridda sökarna började genast samlas åt det håll varifrån ropet först hade kommit. Men den gamla kvinnan var död, och den unga kvinnan, som satt med den gamla i sina armar, flydde inte utan lät vargflocken närma sig.

"Nu skall din missgärning botas!" väste en gammal bybo fram.

"Vilken missgärning?" frågade flickan.

Alla byborna såg genast att den gamla inte längre var mycket att straffa varför all deras vrede i stället vände sig mot den unga, fagra, ljusa mön. Och de sade till varandra:

"Se hur ung, fager och skön hon är! Hon är så vacker att hon endast kan vara djävulen själv!"

Och en annan sade: "Så ljusa, fina och vackra människor får det inte finnas i världen. Hon är en djävul. Bränn henne! Annars förför hon oss alla med sina sataniska konster!"

En respektabel älderman med någon pondus var säker på sin sak: "Här har vi källan till allt det onda. Saken är klar. Det är hon som önskar krig och pest och

missväxt över hela mänskligheten. Det kan inte vara någon annan. Om hon var oskyldig skulle hon ha lämnat den gamla häxan åt sitt öde och inte samarbetat med henne."

En annan ropade: "Låt oss bränna den gamla med så att hon säkert åter blir till stoft!"

Och andra ropade: "Bind henne! Bygg ett bål! Tutta eld på henne! Ingen pardon åt någon som drar till sig människornas blickar som endast bör vara inriktade på Gud!"

"Offra henne åt Gud!"

"Låt oss för alltid göra oss kvitt ondskan med att rena den i eld!"

"En djävul mindre i världen! Hurra!"

Och de band den unga flickan hårt och hänsynslöst och började samla ved. En påle kvistades och stacks ner i jorden. Hon bands till pålen med händer och fötter, och veden staplades upp runt omkring henne. Högst uppe på veden kastades den gamla kvinnans döda kropp. Den unga kunde inte böja sig ner och omfamna liket hur gärna hon än det ville.

Jungfrun stirrade omkring sig och mötte allas blickar. Hon besinnade sig och sade:

"Hören mig, I människor! Ni tänker fel! Ni tänker människotankar och icke gudatanke! Ni tänker att ni bör göra vad andra gör och följa världen och att livets högsta goda bara är mat, bekvämlighet och pengar, men det är fel! Det är just när ni följer varandra i stället för att följa Gud och era egna samveten som ni blir svaga, fega, tröga, dumma och likgiltiga och ett lätt byte för alla tidens förföljelser! Gör icke vad världen gör och följ icke varandras exempel, utan gören var och en vad ni själva innerst inne känner att är bäst och vad som är rätt!"

Men folket förstod inte vad hon talade om och ville inte höra på henne utan fortsatte att bygga upp bålet. Då ropade hon:

"Motstån icke och frukten icke Guds kärlek och vilja som åstadkommer allt, utan finn er i den och ödmjuka er inför honom! Trotsa icke Gud och bekämpa inte hans makt, utan låt allt som händer omkring er ske utan motstånd från er, och hjälp det att ske!"

Hennes anlete var höjt mot himlen som om hon väntade sig att bara Gud skulle höra och förstå hennes smärtfyllda rop, men så sänkte hon huvudet igen och såg åter alla människorna i ögonen. När hon förstod att ingen av dem brydde sig om ett skvatt av vad hon sade fortsatte hon mörkt och rakt på sak direkt vänd till dem:

"Ja, bränn mig ni bara! Tag ifrån mig mitt liv, min oskuld, mitt allt! Det är ju det och ingenting annat som vi kvinnor är till för!"

En gammal gumma skrek då i hennes ansikte:

"Du är så vacker att folk tittar på dig i stället för att tänka på Gud. Därför skall du dö. Finn dig i döden och dö utan protester, mitt barn! Sådant är livet! Man föds i skräck, och den skräcken förföljer en tills den avlivar en. Dö, mitt barn."

"Nu är det nog konverserat!" avbröt en kraftig självgod karlakt som tydligt hade anfört en betydande klick om inte hela bandet. "Om hon får hålla på så här pratar hon bort oss alla! Vem vet vad hon kan hitta på för att kollra bort oss? Sätt fart på elden i stället!" Och han gick fram och munkavlade flickan med en svart duk, som han band hårt mellan tänderna på henne och spände i hennes nacke. Hon kunde inte längre få fram ett ljud.

En ung man som hade ett rent hjärta och en oskuldsfull själ kunde dock inte låta bli att tänka, att den så kallade häxan ju egentligen bara var en fattig enkel flicka som alla andra. Men han vågade inte säga det högt - inte ens när någon kastade sin fackla på veden.

Veden antändes snabbt och elden grep omkring sig. Då fick den unge mannen nog och sprang fram till flickan i ett desperat försök att befria henne. Han fick bara

loss hennes munkavle. Sedan rycktes han våldsamt tillbaka av de andra, som fräste åt honom: "Vill du också bli bränd på bål?" Flickan sade ingenting men vände sina ögon mot Gud. Folket jublade inte och skrek inte men såg tyst på hur den unga mänskan brann. De två kropparnas tillintetgörande betydde för dem slutet på deras skräck, antog de.

Men när brännblåsor uppträdde och sprack i hennes ansikte ropade hon med sina lungors fulla kraft:

"Jag kommer tillbaka!"

Därefter var hon död, och lågorna höjde sig allt högre mot himlen."

Så slutade den gamle mannen sin historia. Men ett sådant slut kunde främlingen inte acceptera. Han utbrast förnärmat:

"Och en sådan berättelse berättar du för mig? Du vill då inbilla mig att Gud kan vara orättvis och felbar och att han är upphovet till all ondska, men allt sådant är lögn. Hela din historia är bara lögn och förbannad dikt. Och en som uppfinner en sådan historia är inte värd att få leva själv. Det är du själv och ingen annan som med vällust tar livet av en så fin nunna med att berätta en sådan saga."

Då blev berättaren bedrövad och sade:

"Min egen syster var katolsk nunna, och hon blev förförd och av en präst dessutom. Därför lämnade jag Italien, blev protestant och flyttade hit."

"Men om din berättelse är sann så skulle det betyda att Gud offrar rättfärdiga människor för världens orättfärdighets skull, som han därigenom förvärrar."

"Det är det som är det kristna dilemma. Det är det som är stötestenen med Kristus. Du kan inte förneka min berättelse med mindre än att du också förnekar Kristus, ty min hjältinna gjorde blott vad Kristus gjorde: dog för världen sådan som den är med sina synder."

"Jag kan inte förneka Kristus, men jag måste förneka din historia emedan det är en ond historia och emedan jag inte kan tolerera ondskan."

"Ändå lever du i 1900-talet, det ondaste av alla sekler. I vår tid har en värld och en civilisation som alla människor älskade gått under genom ren ondska, och före den har andra rättfärdiga kulturer och civilisationer gått under från Atlantis framåt. Tänk bara på ruinerna av det klassiska Grekland, hur det höga och ädla Rom skövlades av barbarerna, hur Konstantinopel föll för turkarna och hur Salomos heliga tempel och Davids tron förstördes och förtrampades av vildåsnor, och ändå vill du bortse från ondskan. Kan du verkligen tro att Gud enbart skulle vara en välsignande och älskande fader, som ni kristna så naivt vill få honom till?"

"Det är när man tror på vad du tror som sådana katastrofer du talar om händer, och det är när man tror vad jag tror som de inte händer, och jag tror att Gud är just allt det goda som du sade och ingenting annat. Han blir endast vred när människan blir otrogen och förfaller, och då prövar han henne medelst kultur- och civilisationskatastrofer, men endast då."

"Men hur förklarar du häxförföljelserna? De härjade trots i Europa genom 400 år. Var de också välmenande och hälsosamma prövningar från Gud?"

"De var väl åtminstone prövningar. Kanske mannen under den tiden tänkte för lösaktigt på kvinnor."

"Och skulle kvinnorna straffas för det?"

"Under samma tid inträffade Konstantinopels fall, osmanernas förtrampande av Grekland, den stora inkquisitionen och Martin Luthers vilda och våldsamma reformation, som allesammans var hårda prövningar kanske sända från Gud för att få människorna bort från djävulsdyrkan och annan hednisk avgudadyrkan genom renässansens lättsinne och promiskuitet. Det var en otroligt mörk tid vars inledning

står att finna i en beskrivning av helvetet nedtecknad av en man från din egen stad vid namn Dante Alighieri."

"Tänker du anklaga honom liksom Platon anklagade Homeros?"

"Nej, det vill jag inte. Jag bara framlägger fakta, och jag påstår att helvetet är en myt."

"Men varför förföljdes just kvinnorna? Vad ont har kvinnorna gjort Gud i historien?"

"Märk väl, att under just den tidsepoken dyrkades kvinnan som aldrig förr eller senare. Dante upphöjde sin Beatrice till paradiset topp, och tänk även på Petrarca Laura för att inte tala om Chaucers Canterbury Tales, som nästan bara handlar om kvinnor. Den tidens män satte kvinnorna högre än sig själva. Naturligtvis måste en sådan extrem kvinnokult även leda till urartningar."

"Får man då inte älska kvinnor? Får man då inte älska världen? Är kristendomen inte kärlekens religion? Skall vi amerikaner, världens ledande stats herrar, då förkasta Amerika och förneka den värld som vi styr?"

"Kristendomen har aldrig påstått att man ska förneka världen och hata livet. Naturligtvis ska man älska världen och livet, men det är viktigt att man älskar Gud mera och åtminstone lika mycket. Kristendomen menar bara att det är fel att låta kärleken till det världsliga bli större än kärleken till Gud. I din historia förvrids denna uppfattning så att du låter kristna människor massakrera en oskyldig flicka bara för att hon är vacker och för deras tankar bort från Gud. Sådant kan aldrig ha hänt i verkligheten. För övrigt kan ingen älska världen så mycket som Gud, och allenast han kan älska den på rätt sätt."

"Vad du än påstår så finns det i alla fall en sak som du inte kan försvara dig mot eller förneka."

"Och det är?"

"Att jag här i kväll denna söndag har berättat vad jag har berättat."

"Men vad betyder det för framtiden? Ingen har hört dig utom jag, och jag vill ingenting hellre än glömma vad jag har hört, vilket jag även säkert kommer att göra. Du har bara pratat strunt för dig själv."

"Har jag verkligen det? Ändå har detta strunt upprört dig, och detta strunt kommer att leva så länge jag lever, och jag har evigt liv i Kristus."

"Men du kan inte hindra mig från att förneka att jag har hört din omänskliga berättelse."

"Då förnekar du dig själv."

"Ja, det gör jag."

"Då är du ingenting och har ingen själ."

"Endast världen i sin ondska har ingen själ, men jag har ingen del i den världen."

"Är inte Gud allsmäktig?"

"Jo."

"Då har han väl även gjort världen i dess ondska?"

"Nej, han har endast straffat den för dess ondska."

"Men var då verkligen världen före 1914 så ond att den förtjänade de båda världskrigen? Var den katolska Habsburgsmonarkin verkligen så ond att den förtjänade att bli bombad ut ur sitt land? Var det förenade Tyskland under Wilhelm II så ont att det förtjänade två världskrig bara för att kaisern var något omdömeslös? Var Leo Tolstojs, Anton Tjechovs, Dostojevskijs, Alexander II:s, Nikolaj II:s och hans blödarsjuke arvinges Ryssland ondare än vad det sedan blev, och var det ännu levande renässans-Italien så ont att dess städer och kulturskatter förtjänade sönderbombning? Var Monte Casino och Dresden så onda? Var det viktorianska England och det gamla London så ont? Var världen så ond att den förtjänade en total upplösning, en Berlinmur och en järnridå, och har imperiernas undergång och de nämnda murarna och taggrådsstängslena gjort den bättre?"

"Vad du än säger så tror jag ändå på Gud."

"Det gör jag också, men du försöker ignorera eller undfly Guds kärlek. Du känner väl till orden från Jesu samtal med Nikodemus: 'Så högt älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son' och lät honom gisslas, törnekrönas, korsfästas och dödas. Ingenstans i hela Bibeln kommer Guds kärlek till större uttryck än just vid Jesu korsfästelse. Och samma Guds kärlek var det som besatte världen under de två världskrigen, och samma totala Guds kärlek är det som jag har försökt uttrycka med min sorgliga berättelse. Du känner väl också till stället ur den Första Moseboken, som visar hur högt Gud älskade Abraham: 'Din säd skall komma att leva som främlingar i ett land som icke tillhör dem, och de skall där vara trälarna, och man skall förtrycka dem; så skall ske i fyra hundra år.' Så oerhörd och otrolig är Guds kärlek."

"Jag förbannar ändå din naturalistiskt otäcka berättelse, ty den har inte gjort mig bättre eller fört mig närmare Gud, utan snarare tvärtom."

"Låna mig dock ditt öra en liten stund till. Det finns nämligen ett tillägg till min berättelse. Somliga har vittnat och sagt, att när den unga kvinnan brann på bålet så förändrades hennes ansikte. Det blev helt plötsligt gammalt och pussigt och fult, och andra hävdade att även hennes klädedräkt förändrades. De påstår, att från att ha varit klädd i trasiga gråa fattigpaltor förändrades hennes dräkt till nunnekläder. En del sade till och med, att det plötsligt inte längre var en ung fager ljus fattig jungfru som brann på bålet utan att det i stället var en gammal ful och fet avskyvärd katolsk nunna, som såg minst ut som en abedissa. Så har somliga vittnat som själva var med vid just denna särskilda häxbränning.

Samtidigt inträffade det något märkligt nere i Italien enligt en samtida legend. Vid ett kloster högt uppe i en undanskymd dal i Apenninerna söder om Arezzo hade sedan länge en hård och sträng abedissa verkat. Ingen hade någonsin tyckt om henne eller uppskattat henne utom en ung liten helgonlik syster som för länge sedan hade försvunnit på okända öden. Plötsligt en dag, förtäljer legenden, uppträder abedissan ung och skön, glad och mild och ljus och god som en ängel. Hon vinner allas hjärtan genast, och hon verkar att ha blivit fyrtio år yngre.

"Vad har Gud gjort för ett under med vår Moder?" undrade alla på klostret med hänryckta hjärtan, men somliga som var mera realistiskt lagda uttryckte i hemlighet sin mening att Gud hade ryckt bort den gamla hemska abedissan och ersatt henne med ett ungt helgon. Och den unga abedissan blev snart vida beryktad för sin mildhet och godhet och för sin ovanliga älskvärdhet.

Men vad hade då hänt med abedissan? Somliga mindes att hon en gång för länge sedan hade drivit ut en av folket mycket älskad ung syster från klostret, kanske av avundsjuka för att hon var så mycket mera älskad än abedissan, och att denna alltsedan dess hade varit hård och omänsklig; men hennes plötsliga metamorfos till den ljusaste och ljuvaste abedissa i världen kunde ingen förklara. Men alla fann sig i det med glädje som något naturligt. Alla blev även glada när abedissan kungjorde att den gamla blivit kallad bort, att hon själv blivit utsedd som hennes ersättare, och att hennes namn hädanefter var moder Maria.

Först hundra år senare, när man av en slump fann att miraklet söder om Arezzo ägt rum samma dag som en ovanligt otäck häxbränning ägt rum i Bayern, började man på allvar spekulera i vad de båda oförklarligheterna hade kunnat ha med varandra att göra.

Jag har därmed bara förelagt dig fakta i saken. Döm mig nu, när du fått höra båda sidorna av saken."

Den gamle juden och främlingen blev mycket goda vänner, och gästen stannade hos den gamle i hans hem på Long Island i flera veckor.